

Bemærkninger til forslaget

Dette forslag stilles med baggrund i de norske erfaringer, som vi har kunnet iagttage over en årrække, og som blev opsummeret i en artikel i Politiken den 23. januar 2000 baseret på en samtale med det norske udenrigsministeriums talsmand, Ingvar Havnen, samt ud fra den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik i det seneste tiår, hvor den danske hovedlinje har været at støtte en NATO-udvidelse ind i Central- og Østeuropa og medvirke til en militarisering af EU.

Den norske politik – som skitseret i Politiken – har bestået i en intens politisk-diplomatisk aktivitet bag kulisserne for at medvirke til at frembringe muligheder for en politisk løsning på konflikter, som er gået i hårdknude, og hvor parterne mange gange ikke engang er på talefod.

Den mest omtalte indsats, som vi har set den norske regering udøve til dato, har været i forbindelse med de hemmelige forhandlinger mellem PLO og Israel i begyndelsen af 1990'erne, som resulterede i den såkaldte Oslo-aftale. I artiklen nævnes også andre områder, hvor Norge har været aktiv bag kulisserne med at fungere som mellemed og formidler mellem konfliktens parter. Bl.a. Guatemala og nu sidst Sri Lanka.

Forslagsstillerne ser denne fredsstrategi og forsøgene på konfliktløsning i forlængelse af tidligere nordiske tendenser til at prioritere de konfliktforebyggende aktiviteter, nedrustningsforhandlinger på såvel det konventionelle som det atomare område samt at bruge FN som det forum, hvor de globale økonomiske, sociale og sikkerhedspolitiske konflikter skal – eller burde – løses. Dette koblet tæt sammen med håndhævelse af menneskerettighederne, respekt for den nationale suverænitæt, prioriteringen af de mellemstatslige samarbejdsformer og en modarbejdelse af blokpolitikken. Hvad enten denne er af sikkerhedspolitisk art, som vi så udfoldte sig under den kolde krig mellem Øst og Vest, eller hvor en økonomisk blok af rige vestlige lande står over for fattige lande i den 3. verden.

Denne politik har vi set tilløb til i perioder i de nordiske lande. Men de seneste års udvikling i den danske politik i NATO og EU har bevirket, at Danmarks

udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi underlægges udviklingen i NATO og EU.

Der er langt imellem selvstændige danske initiativer på det udenrigspolitiske område. Både stemmeafgivningen i FN og den generelle og konkrete udenrigspolitiske linje afstemmes efterhånden helt efter, hvad der kan opnås enighed om i EU, eller hvad der allerede er udviklet af politik på dette område i Unionen.

Denne generelle udenrigspolitiske tilpasning er koblet sammen med en mere offensiv dansk militær rolle i NATO. Den danske regering har støttet NATO-udvidelsen med Polen, Ungarn og Tjekkiet. Danmark har været aktiv i at få de såkaldte Partnerskabsaftaler op at stå mellem NATO og en række af østeuropæiske lande med det formål at forberede endnu en udvidelse af NATO med nogle af disse lande. Denne udvikling lægger gift for en generel nedrustning i hele Europa og ses af Rusland som en militær inddæmning af Rusland. Vi har desuden set dannelsen af det dansk-tysk-polske korps. Desuden støtter Danmark aktivt op bag de såkaldte Petersberg-teser, som vil sætte EU i stand til – hvis nødvendigt – at gribe ind som fredsskabende militær faktor i konflikter uden for EU's eget område.

Forslagsstillerne fremsætter dette forslag for at foreslå den danske regering og Folketinget at slå ind på en anden vej til skabelse af fred og sikkerhed samt løsning af sociale og økonomiske problemer og konflikter. NATO og den kommende EU-hær bliver sat ind, når konflikten er kørt så meget i hårdknude, at der tilsyneladende kun er militære »løsninger« tilbage. Men disse militære »løsninger« karakteriseres ofte ved at skabe endnu flere problemer, end de »løser«.

Vi har set, hvor mange milliarder der er blevet brugt af NATO i forbindelse med luftkrigen i rest-Jugoslavien og Kosova, og hvordan det kniber med at udrede bare en mindre del af dette beløb til en genopbygning og rekonstruktion af Kosova, samt den alarmerende sociale og økonomiske situation i rest-Jugoslavien, som forværres uge for uge.

Vi så det samme mønster i Bosnien. Politiken skrev den 16. november 1998, at »tal fra NATO, FN og EU